

ТВОРЧИСТЬ М. В. ГОГОЛЯ В КОНТЕКСТІ СВІТОВОЇ КУЛЬТУРИ (ДО 200-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

Під такою назвою 24–25 березня 2009 року в Івано-Франківську відбулася регіональна наукова конференція, яку організували з ініціативи доктора філологічних наук, професора М. В. Теплінського кафедра світової літератури Інституту філології Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника та Івано-Франківський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. Крім працівників установ-організаторів, у програмі конференції були репрезентовані доповіді представників гуманітарних кафедр Івано-Франківського національного медичного університету, Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, Західноукраїнського економіко-правничого університету, а також співробітників Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Запорізького національного технічного університету та Горлівського державного педагогічного інституту іноземних мов.

Тематика доповідей на пленарному засіданні, з якими, зокрема, виступили професори ПНУ *В. Матвійшин*, *С. Пушик*, *В. Кононенко* та *І. Козлик*, відбивала загальну проблемно-тематичну спрямованість конференції, розглядаючи літературознавчі (історико- й теоретико-літературні) та мовознавчі аспекти творчості М. В. Гоголя в контексті української та світової літератури і культури. Аналізувався також досвід театральних інтерпретацій творів Гоголя різними національними театрами Галичини (друга половина XIX – перша третина XX ст.).

У структурі конференції працювали чотири секції, в яких творчість Гоголя розглядалась у фахових сферах літературознавства, філософії, естетики, лінгвістики та методики викладання літератури в школі, торкаючись як загальної, так і локальної (спеціальної) проблематики.

У центрі уваги доповідачів секції I *“Творча спадщина М. В. Гоголя: проблеми сучасного сприйняття”* виявилися такі твори, як *“Тарас Бульба”*, *“Портрет”*, *“Записки божевільного”*, *“Ревізор”*, *“Мертві душі”* та *“Вибрані місця із листування з друзями”*, розглянуті з погляду історико-генетичного, історико-функціонального, рецептивного, типологічного, жанрового та поетикального вивчення словесного мистецтва. Світоглядні та художньо-естетичні засади творчості письменника маніфестуються тут через проблеми загальних ідейно-естетичних орієнтирів митця, творчого методу, ролі ірраціонального у творчому процесі, взаємодії філософського світогляду і художнього бачення письменника.

Доповіді секції II *“Comparative”* аналітично репрезентують творчу спадщину М. В. Гоголя в найрізноманітніших зв'язках з літературно-художніми практиками в українській (П. Куліш, Марко Вовчок, Лесь Мартович, Ю. Федькович, М. Козоріс, Ю. Луцький та ін. аж до авторів сучасного українського фентезі), польській (Т. Міцинський, С. Пшибишевський, Абгар-Солтан), російській (жіноча проза II пол. XIX ст.) та німецькій (Г. фон Кляйст, Л. Фейхтвангер) літературах. Компаративний розгляд стосувався також готичних мотивів та біблійного інтертексту в гоголівських творах.

У центрі уваги доповідей на секції III *“Творчість М. В. Гоголя в площині лінгвістичної проблематики”*, що розпочала свою роботу розглядом актуальної проблеми реалізації письменником творчих можливостей, узятій в соціо- та етнолінгвістичних вимірах, виявилися переважно твори Гоголя на українську тематику, проаналізовані в аспектах утіленої в них національної мовно-образної картини світу, зокрема щодо лексичних, словотворчих і ін. мовно-функціональних засобів художнього зображення.

Прикметна риса конференції – функціонування в її структурі самостійної педагогічної секції з методики викладання літератури *“Вивчення творчості М. В. Гоголя в загальноосвітніх навчальних закладах”*, де з доповідями виступили фахівці-методисти Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти і вчителі зарубіжної літератури загальноосвітніх шкіл м. Івано-Франківська та районів Івано-Франківської обл. Увага тут була зосереджена на проблемах презентації творчості

М.В.Гоголя в сучасному українському освітньому просторі, а також на конкретних способах, формах, засобах і т. ін. вивчення особистості, життя, творчого шляху і конкретних творів Миколи Гоголя на уроках літератури в сучасній українській школі. Під час обговорення доповідей учасники секції мали змогу поділитися власним індивідуальним педагогічним досвідом щодо проблем шкільного вивчення гоголівського письменницького феномену в конкретних учнівських колективах шкіл прикарпатського регіону.

Конференція викликала активний резонанс серед її учасників і присутніх на ній викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів обласного центру та вчителів-словесників Івано-Франківської області. Матеріали конференції будуть опубліковані у випуску філологічної серії “Вісника Прикарпатського університету”, а також розміщені на низці електронних ресурсів.

м. Івано-Франківськ

Світлана Селіверстова

ПРОЛОГ, НЕ ЕПЛОГ (НА ШЛЯХУ ВІД 50-ТОМНИКА ДО ПОВНОГО ЗІБРАННЯ ТВОРІВ ІВАНА ФРАНКА)

Наприкінці 2008 року в київському видавництві “Наукова думка” вийшли у світ 51, 52 та 53 додаткові томи до Зібрання творів Івана Франка у 50 томах. Це довгоочікуване видання стало подією не тільки у франкознавстві, а й узагалі в українському національно-культурному житті. Адже численні твори Івана Франка, що ввійшли до нього, маловідомі сьогодні широкому загалові, оскільки залишилися “за бортом” 50-томника (насамперед із цензурно-ідеологічних міркувань). Тим часом вони й дотепер зберігають свою культурно-історичну вартість, а деякі з них у контексті проблем нашої сучасності набули особливо пекучої актуальності. У кожному разі все, що вийшло з-під пера автора “Каменярів” та “Мойсея”, поза всяким сумнівом, заслуговує на публікацію та наукову увагу. З огляду на це нові томи істотно доповнюють уявлення про велегранну спадщину “титана думки і праці”.

Зокрема, у 51 томі (редактор Є.Нахлік) зібрані прозові переклади Івана Франка, 52 том (редактор М.Бондар) охоплює оригінальні та перекладні поетичні твори письменника, а 53 том (редактор Є.Нахлік) містить літературознавчі, фольклористичні, етнографічні та публіцистичні праці вченого 1876–1895 рр. Невдовзі в тому-таки видавництві повинні вийти також 54 том (літературознавчі, фольклористичні, етнографічні та публіцистичні праці 1896–1916 рр.) та покажчик купюр, що містить усі фрагменти, вилучені з текстів Івана Франка у 50-томнику.

Додаткові томи впродовж 1991–2006 рр. готували науковці Львівського відділення Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України (Є.Баран, Л. Бондар, М.Зубрицька, М.Легкий, О.Луцишин, Є.Нахлік, Н. Тихолоз, Н.Тодчук, А.Франко, Р.Чопик, Л.Цибенко, А.Швець), Інституту літератури (М.Бондар, Л.Каневська, Л.Чернишенко), Львівського національного університету імені Івана Франка (О.Франко) та Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України (Я.Мельник).

19 лютого 2009 р. в головному читальному залі Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка відбулася презентація 51, 52, 53 додаткових томів до Зібрання творів Івана Франка у 50 томах. Організаторами заходу, окрім самої бібліотеки, були Львівське відділення Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України та Міжнародна асоціація франкознавців. Презентація викликала значний інтерес у львівської інтелігенції, зібравши широке коло шанувальників Франкового генія.

Засідання відкрив директор бібліотеки *В.Кметь*. Із вітальним словом до академічної громади виступив голова Міжнародної асоціації франкознавців *М.Гнатюк*, який зауважив,